

Rapport 5766

PUTTEN-ROOSENDAALSEWEG 109

en

Putten-Roosendaalseweg 109

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

en

Colofon

ADC Rapport 5766

Putten-Roosendaalseweg 109

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Auteurs: [REDACTED] & [REDACTED]

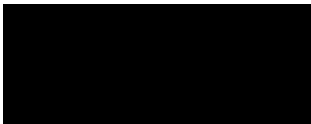
In opdracht van: [REDACTED]

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, april 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Tel 033 299 8181

Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Vooronderzoek	8
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	8
1.4 Opzet van het rapport	8
2 Methoden	9
3 Resultaten	11
3.1 Bodemopbouw	11
3.2 Archeologie	12
4 Synthese	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	13
5 Waardering en selectieadvies	15
5.1 Waardering van de vindplaats	15
5.2 Selectieadvies	15
Lijst van afbeeldingen	16
Lijst van tabellen	16
Verklarende woordenlijst	17
Afkortingen in de database	19

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Gelderland
Gemeente:	Putten
Plaats:	Putten
Toponiem:	Roosendaalseweg 109
Kaartblad:	32E
Coördinaten:	169.084/473.972 169.097/473.966 169.087/473.941 169.074/473.945 169.090/473.966
Centrum coördinaat:	
Projectverantwoordelijke:	
Bevoegde overheid:	Gemeente Putten
Deskundige namens de bevoegde overheid:	 T: 3 E: @putten.nl
Opdrachtgever:	 Drielandendreef 40 3845 CA Harderwijk T: 0341-433344 Contactpersoon: T: E: @
Goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	Ja
Archiszaaknummer:	5202949100
ADC-projectcode:	000232
Complex en ABR codering:	-
Periode(n):	-
KNA versie:	4.1
Geomorfologische context:	Dekzandrug
NAP hoogte maaiveld:	14 m +NAP
Maximale diepte onderzoek:	1,5 m -mv
Uitvoering van het veldwerk:	29 maart 2022
Beheer en plaats documentatie:	Provinciaal Depot voor Archeologie van de provincie Gelderland/ Museum het Valkhof Postbus 1474 6501 BL Nijmegen Contactpersoon: T: 024- E: pdb@museumhetvalkhof.nl

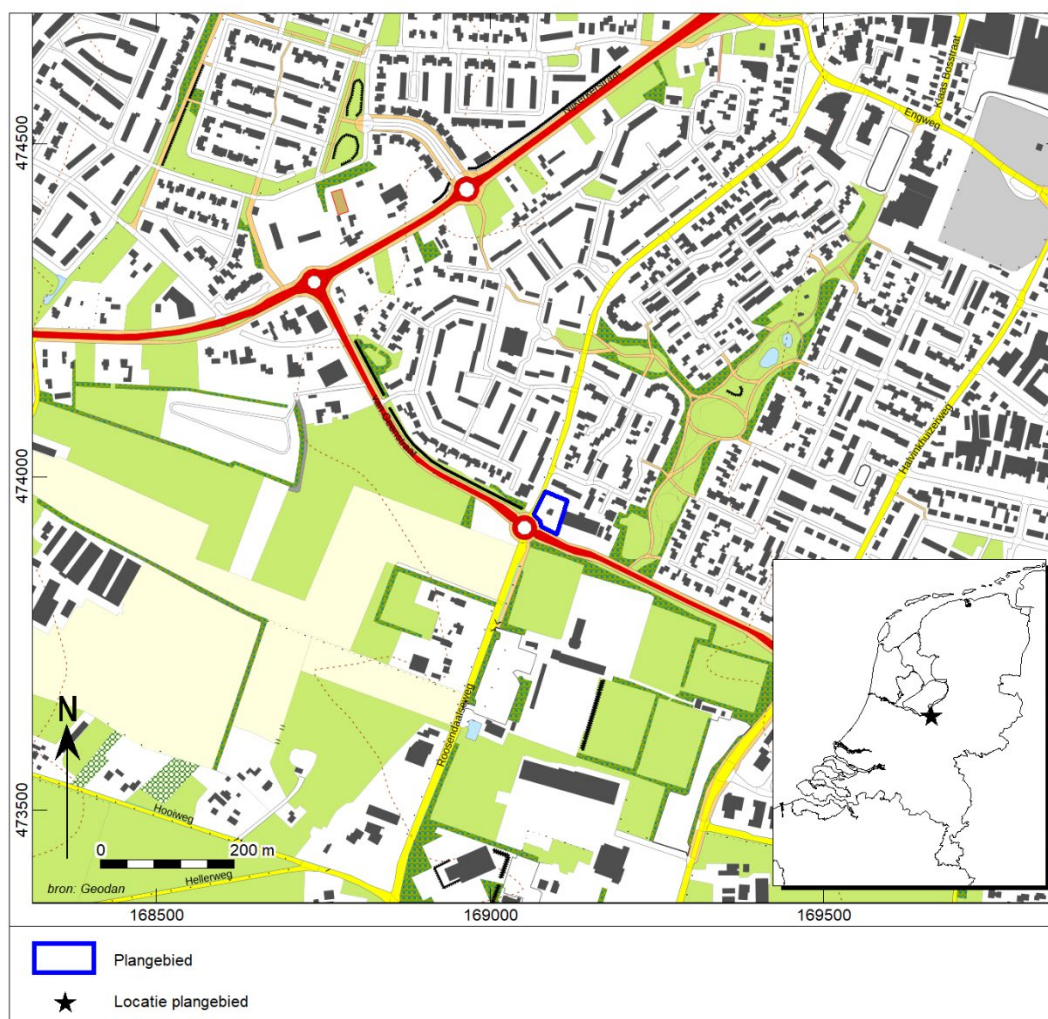

Samenvatting

In opdracht van [REDACTED] heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor het plangebied Roosendaalseweg 109 in de gemeente Putten. Het veldwerk is uitgevoerd op 29 maart 2022. Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen relevante archeologische resten aangetroffen binnen het plangebied. ADC ArcheoProjecten adviseert het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwe tijd:		1500 - heden
Nieuwe tijd C	1850 - heden	
Nieuwe tijd B	1650 - 1850 na Chr.	
Nieuwe tijd A	1500 - 1650 na Chr.	
Middeleeuwen:		450 - 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen B / Late Middeleeuwen	1250 - 1500 na Chr.	
Late Middeleeuwen A / Volle Middeleeuwen	1050 - 1250 na Chr.	
Vroege Middeleeuwen D / Ottoonse periode	900 - 1050 na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische tijd	725 - 900 na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische tijd	525 - 725 na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Vo ksverhuizingstjd	450 - 525 na Chr.	
Romeinse tijd:		12 voor Chr. - 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	270 - 450 na Chr.	
Midden-Romeinse tijd	70 - 270 na Chr.	
Vroeg-Romeinse tijd	12 voor Chr. - 70 na Chr.	
IJzertijd:		800 - 12 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 12 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	500 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 500 voor Chr.	
Bronstijd:		2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstjd	1100 - 800 voor Chr.	
Midden-Bronstijd	1800 - 1100 voor Chr.	
Vroege Bronstjd	2000 - 1800 voor Chr.	
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	2850 - 2000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4200 - 2850 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4200 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		8800 - 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	6450 - 4900 voor Chr.	
Midden-Mesolithicum	7100 - 6450 voor Chr.	
Vroeg-Mesolithicum	8800 - 7100 voor Chr.	
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	35.000 - 8800 voor Chr.	
Midden-Paleolithicum	300.000 - 35.000 voor Chr.	
Vroeg-Paleolithicum	tot 300.000 voor Chr.	

Afb. 1. Locatie van het plangebied op de topografische kaart.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van [REDACTED] B.V. heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor het plangebied Roosendaalseweg 109 in de gemeente Putten (afb. 1). Binnen het plangebied worden aan de Roosendaalseweg starterswoningen gebouwd met aan de oostzijde een parkeerterrein. De bodem versturende ingrepen hebben een oppervlakte van ca. 400 m². Er heeft voor deze locatie geen bureau- of booronderzoek plaatsgevonden, omdat een onlangs uitgevoerd proefsleuvenonderzoek op de percelen direct ten zuidwesten van het plangebied heeft aangetoond dat de kans op het aantreffen van archeologische resten van de prehistorie t/m de Nieuwe tijd in dit gebied groot is (paragraaf 1.2). Daarom heeft de bevoegde overheid besloten een proefsleuvenonderzoek voor te schrijven.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 400 m² en lag ten tijde van het onderzoek voor het grootste deel braak (afb. 2). Aan de zuidzijde bevindt zich nog een woonhuis met daarlangs een pad naar de Roosendaalseweg. Het onderzoeksgebied wordt aan de zuidzijde begrensd door een doorgaande weg (N303) en aan de westzijde door de Roosendaalseweg. In het noorden bevinden zich woonhuizen en in het oosten staat een loods. In het plangebied is één proefsleuf aangelegd met een breedte van 4 m en een lengte van 20 m. In totaal is dus 80 m² onderzocht.

Afb. 2. Foto van het plangebied voorafgaand aan het onderzoek.

Het veldwerk is uitgevoerd op 29 maart 2022. In die periode is de proefsleuf aangelegd en onderzocht conform KNA 4.1 en het Programma van Eisen (PvE), dat door ADC ArcheoProjecten is opgesteld.¹ Dit ontwerp is goedgekeurd door [REDACTED]. De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens het IVO zijn verzameld, worden na afronding van de rapportage gedeponereerd in het Provinciaal Depot voor Archeologie van de provincie Gelderland / Museum het Valkhof te Nijmegen.

Het veldteam bestond [REDACTED] (projectverantwoordelijke, senior archeoloog), [REDACTED] (junior archeoloog), [REDACTED] (vrijwilliger) en [REDACTED] (stagiair). De kraan werd bediend door [REDACTED] van de firma Basten. De contactpersoon bij [REDACTED] is [REDACTED]. Controle en coördinatie van documentatie en vondstverwerking is uitgevoerd door [REDACTED] en [REDACTED].

¹W. Jezeer 2022: Archeologisch onderzoek Roosendaalseweg 109 (Putten), gemeente Putten PvE. Amersfoort. Goedkeuring: 15-03-2022.

1.2 Vooronderzoek

Binnen het plangebied Roosendaalseweg 109 heeft geen bureau- of booronderzoek plaatsgevonden. De kans op het aantreffen van archeologische resten in het plangebied is groot, dat heeft het in februari 2022 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek op de percelen direct ten zuidwesten van het plangebied uitgewezen. Binnen dat plangebied (Halvinkhuizen) werd in de sleuven direct aan de overzijde van de rotonde een dik plaggendek aangetroffen. Hieronder bevonden zich grondsporen uit (vermoedelijk) de prehistorie.²

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

Het IVO in de vorm van proefsleuven heeft tot doel de gespecificeerde archeologische verwachting zoals verwoord in het PvE te toetsen en aan te vullen. Alsmede de aard, omvang en kwaliteit (gaafheid en conservering) vast te stellen van de vindplaats(en) in het gebied om zo te komen tot een definitief oordeel over de behoudenswaardigheid ervan. Daarnaast moeten gegevens verkregen worden om hetzij verder archeologisch onderzoek mogelijk te maken, hetzij adequate maatregelen voor behoud en beheer te kunnen treffen. In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld. Deze worden in dit rapport beantwoord op basis van hetgeen in de proefsleuven is aangetroffen. De volgende onderzoeksvragen zijn in het PvE gesteld:

Algemeen

1. Zijn er archeologische resten (sporen, structuren, vondsten) aangetroffen?
2. Vormen de archeologische resten behoudenswaardige vindplaatsen?
3. Indien het onderzoek geen archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert: welke verklaring is hiervoor te geven?

Bodemopbouw en landschap

4. Hoe is de opbouw van het profiel (lithologische laagopvolging en bodemhorizonten)?
5. Indien de bodem verstoord is: in welke mate, waar en waardoor is de bodem in het plangebied verstoord?

Perioden en vindplaatsen

6. Wat is per archeologische vindplaats in het onderzoeksgebied: a. de ligging, de omvang en begrenzing (verticaal en horizontaal),
b. aard en complexiteit,
c. de vondst- en spoordichtheid,
d. de ouderdom en/of de aanwezige archeologische periode(s),
e. de mogelijke informatiewaarde van analyses/determinaties van de vondsten en monsters op basis van de scans,
f. de kwaliteit van de resten (gaafheid en conservering)?
7. Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?

Landschappelijk

8. Hoe ziet de bodemopbouw eruit en in hoeverre is deze aangetast door latere ingrepen?
9. Wat is de relatie tussen de vindplaats en het omringende landschap?

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 4.1 -specificatie VS05). In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de eerste conclusies volgen. Indien nodig, altijd worden teruggesproken op de basisgegevens in het e-depot.

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de methoden in hoofdstuk 2. Daarna zullen de resultaten van het onderzoek uiteen worden gezet in hoofdstuk 3. Vervolgens zullen in de synthese (hoofdstuk 4) de onderzoeksvragen worden beantwoord en wordt afgesloten met een waardering en selectieadvies in hoofdstuk 5.

² Het veldwerk in plangebied Halvinkhuizen (archis zaakidentificatienr. 5156544100) is nog niet afgerond. In de nabijheid van onderhavig plangebied werden sporen uit de prehistorie gevonden en verder westelijk bevinden zich sporen uit de Middeleeuwen-Nieuwe tijd (mondelijke mededeling W. Jezeer, ADC ArcheoProjecten).

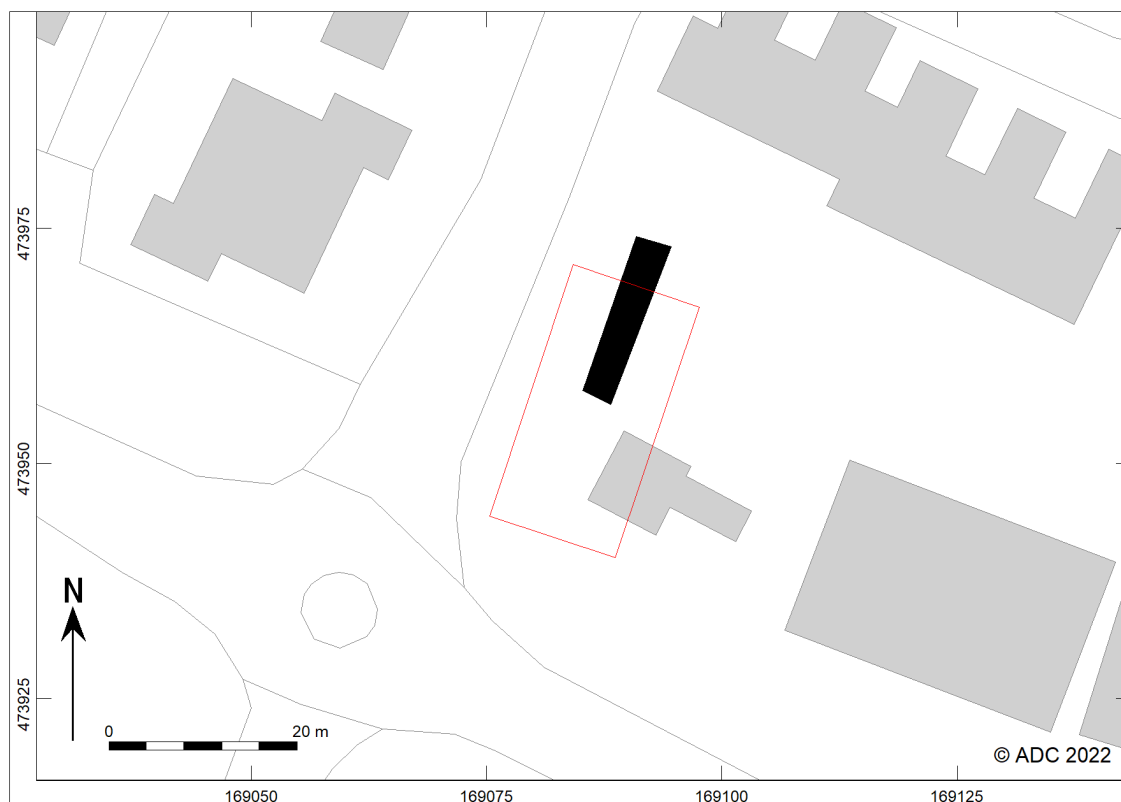

2 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 4.1 en het PvE. Het plangebied heeft een omvang van 400 m². Dit is het terrein waar de woningen gepland zijn en waar de ondergrond tot grote diepte verstoord gaat worden (afb. 3). Om vast te kunnen stellen of zich één of meerdere behoudenswaardige vindplaatsen in het plangebied is één sleuf van 4 x 20 m aangelegd. De sleuf is geprojecteerd op de plaats waar de verstoring plaats gaat vinden, de locatie van de nieuwbouw (afb. 4). Dit gaf een dekkingsgraad van 20%.

Afb. 3. Uitsnede van het principeplan van de Roosendaalseweg 109. In bruin de geplande woningen.

Afb. 4. Locatie van het plangebied (rood) en de proefsleuf (zwart) op de topografische kaart.

De sleuf is min of meer noord-zuid georiënteerd en bestrijkt een groot deel van het plangebied. De sleuf moest iets naar het noorden worden verplaatst, in verband met de aanwezigheid van een pad naar het woonhuis in het zuiden en de hier aanwezige kabels en leidingen. Het vlak is zonder schaafbak aangelegd in de top van het de C-horizont. De vlakken en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Vervolgens is het vlak gefotografeerd en getekend (digitaal d.m.v. GPS), waarbij om de 5 m een waterpashoogte is bepaald. Er werd slechts één (natuurlijk) spoor aangetroffen. Deze is gecoupeerd en na documenteren volledig afgewerkt. In het zuiden van de proefsleuf is een diep gat gegraven en hier is een deel van het oostprofiel opgeschaafd, gefotografeerd, getekend (schaal 1:20) en beschreven (afb. 5 en 6).

3 Resultaten

3.1 Bodemopbouw

Het plangebied is gesitueerd in een gebied met een dik plaggendek zoals ook de verwachting was. Het sporenvlak, de top van de C-horizont, bevindt zich op een diepte van ca. 1 m onder het maaiveld. Het maaiveld ter plaatse van de sleuf bevindt zich op een hoogte variërend van 13,7-14 m +NAP. Het vlak bevindt zich op ca. 12,6 m +NAP.

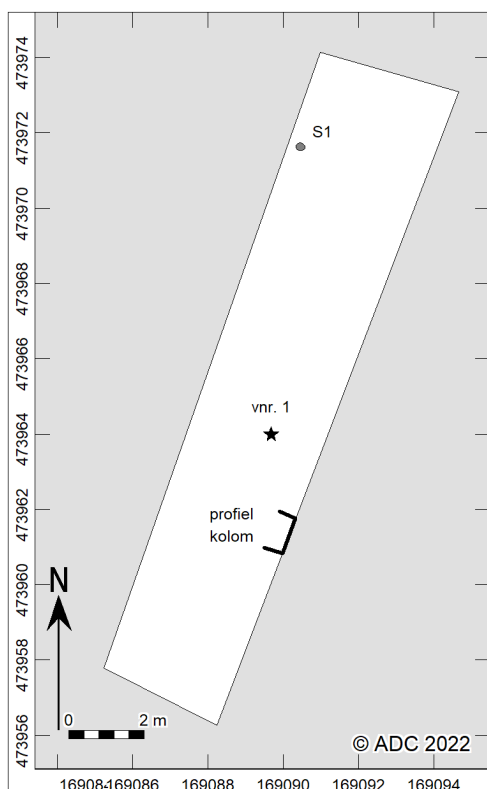
De basis van het profiel (afb. 5) bestaat uit fijn dekzand (Zs1), waarin verspreid kleine kiezels voor kunnen komen. In een diep kijkgat (afb. 5 en 6) is ook een laagje leem aangetroffen, ongeveer 0,5 m onder het sporenvlak. Dit leem kan samen met de kiezels tot gestuwde afzettingen worden gerekend. Het sporenvlak is aangelegd in de top van het dekzand. Hierboven is een bruine gevleete laag fijn zand (Zs1) aanwezig, de zogenaamde mollenlaag. Hierop bevindt zich een lichtgrijs bruin gekleurd pakket van iets humeus zwak siltig fijn zand (Zs2). Dit interpreteren we als de onderkant van de dikke akkerlaag. Hierop bevindt zich een sterk humeus donkergrijs zwak siltig pakket fijn zand (Zs2), het middelste akkerpakket. Hierboven bevindt zich de top van het akkerpakket, bestaande uit donkergrijs zwak siltig fijn zand (Zs2) dat licht humeus. Op dit dikke akkerpakket bevindt zich een iets humeuze bouwvoor van zwak siltig fijn zand (Zs2).

Afb. 5. Foto van het diepe kijkgat en het oostprofiel van de sleuf (links) en ingezoomd op het ingekraste profiel (rechts). Het sporenvlak wordt afgedekt door een ca. 20 cm bruine door mollen doorwoelde laag. Hierboven zijn de verschillende humeuze akkerpakketten duidelijk van elkaar te onderscheiden.

3.2 Archeologie

In de proefsleuf werd slechts één grondspoor waargenomen, een lichtgrijze kleine ronde verkleuring (S1, afb. 6). We veronderstelden dat dit een paalkuil was, maar na couperen bleek het een ondiep spoor te zijn met grillige onderkant die was als natuurlijk interpreteren. Ongeveer halverwege de put werd bij de aanleg van het vlak net boven het sporenvlak (in de mollenlaag) één zeer klein stukje handgevormd aardewerk gevonden (vnr. 1, afb. 6). Op basis van de fijne steengruis magering en het zachte baksel kan deze scherf vermoedelijk in de periode IJzertijd-Romeinse tijd worden geplaatst.

Afb. 6. Het sporenvlak van de proefsleuf en de locatie van vnr. 1 en de profielkolom.

Afb. 7. Impressie van de werkzaamheden na de aanleg van het sporenvlak.

4 Synthese

4.1 Algemeen

De verwachtingen die op grond van het nabijgelegen proefsleuvenonderzoek zijn gesteld, kunnen op basis van het huidige onderzoek worden aangepast. Binnen het plangebied wordt het sporenvak afgedekt door een dik plaggendek, dit was ook de verwachting. Dit zijn ideale bewaarcondities voor sporen uit de prehistorie t/m de Middeleeuwen. In de proefsleuf zijn echter geen antropogene sporen aangetroffen. Bij de aanleg van het vlak werd uit de mollenlaag vlak boven het sporenvak een handgevormd scherfje gevonden uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd. Deze vondst laat zien dat in die periode in de buurt activiteiten zijn geweest, wat wordt bevestigd door de eerste resultaten van het proefsleuvenonderzoek binnen nabijgelegen plangebied 'Halvinkhuizen'.

Het huidige onderzoek heeft geen consequenties voor de verwachtingskaart en de daaraan gekoppelde beleidsadvieskaart?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek kon worden bevestigd dat binnen het plangebied een dik plaggendek aanwezig is. Grondsporen uit de periode prehistorie-Middeleeuwen kunnen hieronder goed bewaard zijn gebleven. Antropogene sporen ontbreken echter binnen onderhavig plangebied, in de nabijheid zijn die wel aanwezig zoals het proefsleuvenonderzoek in plangebied Halvinkhuizen laat zien.

4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek.

Algemeen

1. Zijn er archeologische resten (sporen, structuren, vondsten) aangetroffen?

Antropogene sporen ontbreken. Bij de aanleg van het vlak werd een fragment handgevormd aardewerk aangetroffen uit de periode IJzertijd-Romeinse tijd.

2. Vormen de archeologische resten behoudenswaardige vindplaatsen?

Nee.

3. Indien het onderzoek geen archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert: welke verklaring is hiervoor te geven?

Het ontbreken van antropogene sporen kan eenvoudig worden verklaard door het feit dat men hier in het verleden geen activiteiten heeft uitgevoerd waarbij (diepe) grondsporen zijn achtergebleven. De mollenlaag waaruit de scherf afkomstig is, is met ca. 20 cm behoorlijk dik. In principe zouden kwetsbare (ondiepe) grondsporen door deze laag kunnen zijn gehomogeniseerd en verdwenen.

Bodemopbouw en landschap

4. Hoe is de opbouw van het profiel (lithologische laagopvolging en bodemhorizonten)?

De basis van het profiel bestaat uit fijn dekzand (Zs1), waarin verspreid kleine kiezels voor kunnen komen. In een diep kijkgat is ook een laagje leem aangetroffen. Dit leem kan samen met de kiezels tot gestuwde afzettingen worden gerekend. Op het dekzand is een bruine gevlekte laag fijn zand (Zs1) aanwezig, de zogenaamde mollenlaag. Hierop bevindt zich een lichtgrijs bruin gekleurd pakket van iets humeus zwak siltig fijn zand (Zs2). Dit interpreteren we als de onderkant van de dikke akkerlaag. Hierop bevindt zich een sterk humeus donkergrijs zwak siltig pakket fijn zand (Zs2), het middelste akkerpakket. Hierboven bevindt zich de top van het akkerpakket, bestaande uit donkergrijs zwak siltig fijn zand (Zs2) dat licht humeus. Op dit dikke akkerpakket bevindt zich een iets humeuze bouwvoor van zwak siltig fijn zand (Zs2).

5. Indien de bodem verstoord is: in welke mate, waar en waardoor is de bodem in het plangebied verstoord?

N.v.t.

Perioden en vindplaatsen

6. Wat is per archeologische vindplaats in het onderzoeksgebied: a. de ligging, de omvang en begrenzing (verticaal en horizontaal),
b. aard en complextype,
c. de vondst- en spoordichtheid,
d. de ouderdom en/of de aanwezige archeologische periode(s),
e. de mogelijke informatiewaarde van analyses/determinaties van de vondsten en monsters op basis van de scans,
f. de kwaliteit van de resten (gaafheid en conservering)?
N.v.t.

7. Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?
N.v.t.

Landschappelijk

8. Hoe ziet de bodemopbouw eruit en in hoeverre is deze aangetast door latere ingrepen?
Zie beantwoording vraag 4.

9. Wat is de relatie tussen de vindplaats en het omringende landschap?
N.v.t.

5 Waardering en selectieadvies

5.1 Waardering van de vindplaats

De waardestelling, zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1, specificatie VS06) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit (tabel 2). De eerste is niet van toepassing omdat de vindplaats niet bovengronds zichtbaar is. Alleen de laatste twee niveaus kunnen van toepassing zijn als er sprake is van een vindplaats, maar daarvan is hier geen geval. De fysieke kwaliteit van een vindplaats is gebaseerd op haar conservering en gaafheid. De conservering geeft aan de mate waarin het archeologisch vondstmateriaal bewaard is gebleven, de gaafheid in hoeverre de vindplaats nog compleet is. De beoordeling is voor zowel gaafheid als conservering: drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit.

Tabel 2. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 4.1).

Waarden	Criteria	Scores			
		Hoog	Midden	Laag	Totale score
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	Wordt niet gescoord			
	Conservering	Wordt niet gescoord			
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	Wordt niet gescoord			
	Informatiewaarde	Wordt niet gescoord			
	Ensemblewaarde	Wordt niet gescoord			
	Representativiteit	N.v.t.			

5.2 Selectieadvies

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen relevante archeologische resten aangetroffen binnen het plangebied. ADC ArcheoProjecten adviseert het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Lijst van afbeeldingen

- Afb. 1. Locatie van het plangebied op de topografische kaart.
- Afb. 2. Foto van het plangebied voorafgaand aan het onderzoek.
- Afb. 3. Uitsnede van het principeplan van de Roosendaalseweg 109. In bruin de geplande woningen.
- Afb. 4. Locatie van het plangebied (rood) en de proefsleuf (zwart) op de topografische kaart.
- Afb. 5. Foto van het diepe kijkgat en het oostprofiel van de sleuf (links) en ingezoomd op het ingekraste profiel (rechts). Het sporenvak wordt afgedekt door een ca. 20 cm bruine door mollen doorwoelde laag. Hierboven zijn de verschillende humeuze akkerpakketten duidelijk van elkaar te onderscheiden.
- Afb. 6. Het sporenvak van de proefsleuf en de locatie van vnr. 1 en de profielkolom.
- Afb. 7. Impressie van de werkzaamheden na de aanleg van het sporenvak.

Lijst van tabellen

- Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.
- Tabel 2. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 4.1).

Verklarende woordenlijst

Antropogene sporen Alle immobiele sporen van menselijke oorsprong, variërend van paalgaten of fosfaatvlekken tot muurresten.

AMK Archeologische Monumentenkaart geeft een overzicht van gewaardeerde archeologische terreinen in vier categorieën: 1) Archeologische waarde, 2) Hoge archeologische waarde, 3) Zeer hoge archeologische waarde en 4) Zeer hoge archeologische waarde beschermd. De AMK is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RCE en de provincies en wordt beheerd door de RCE.

Archeologische indicatoren Indicatief archeologisch materiaal dat bij (boor)onderzoek een aanwijzing kan zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van een archeologische vindplaats.

Archis Archeologisch Informatie Systeem. Dit door de RCE beheerde systeem bevat informatie over o.a. onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen, waarnemingen, complexen en monumenten.

¹⁴C Koolstof (radioactieve isotoop), gebruikt voor datering.

CMA Centraal Monumenten Archief.

Conservering De mate waarin anorganische (aardewerk, vuursteen, metaal, glas etc.) en organische archeologische resten (bot, zaden, hout etc.) bewaard zijn gebleven.

Ensemblewaarde De meerwaarde die aan een vindplaats wordt toegekend op grond van de mate waarin sprake is van een landschappelijke en/of archeologische context.

Ex situ Niet ter plaatse. Aanduiding die wordt gebruikt om aan te geven of grondsporen en / of artefacten zich niet meer op de oorspronkelijke plaats in de bodem bevinden. Behoud ex situ is het bewaren van de archeologische informatie door definitief onderzoek (opgraven, documenteren en registreren).

Gaafheid De mate van (fysieke) verstoring van de bodem en/of de (eventueel aanwezige) archeologische waarden, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang).

Herinneringswaarde De herinnering die een archeologisch monument oproept over het Verleden.

IKAW Indicatieve kaart van archeologische waarden, een door de RCE geproduceerde kaart op landelijk niveau met de verwachte relatieve of absolute dichtheid van (bepaalde) archeologische verschijnselen in de bodem.

IVO Inventariserend VeldOnderzoek. Het verwerven van (extra) informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de archeologische verwachting, gebaseerd op het bureauonderzoek middels waarnemingen in het veld.

Informatiewaarde De betekenis van een monument als bron van kennis over het verleden. De informatiewaarde wordt bepaald door de mate waarin (een opgraving van) het monument een bijdrage kan leveren aan nieuwe kennisvorming over het verleden.

In situ Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponneerd, weggegooid of verloren. Behoud in situ is het behouden van archeologische waarden in de bodem.

KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

NAP Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).

PVA Plan van Aanpak. Een door de opdrachtnemer op te stellen plan voor de uit te voeren werken waarmee beoogd wordt aan de vereisten zoals geformuleerd in het Programma van Eisen en/of het ontwerp te voldoen. Ook wordt hierin een voorstel gedaan voor de werkwijze waarmee de in het Programma van Eisen en/of ontwerp geformuleerde resultaatsverwachtingen bereikt kunnen worden.

PVE Programma van Eisen. Het PvE is een door een bevoegde overheid opgesteld of bekrachtigd document dat de probleem- en doelstelling van de te verrichten werkzaamheden van de vindplaats geeft en de daaruit af te leiden eisen formuleert met betrekking tot het uit te voeren werk.

RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Representativiteit De mate waarin een bepaald type vindplaats typerend is voor een periode dan wel een gebied.

RTS Robotic Total Station. Hiermee worden vlakken direct digitaal ingemeten.

Schoonheid De esthetisch-landschappelijke waarde van een archeologisch monument, die vooral in zichtbaarheid tot uiting komt.

Selectieadvies Archeologisch inhoudelijk advies over de behoudenswaardigheid van een vindplaats. Dit wordt opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria.

Zeldzaamheid De mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied.

Afkortingen in de database

REFERENTIELIJSTEN

Versie 1.6

AARD SPOOR

Aard van het spoor

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
AKR	(oude) akkerlaag
AWC	aardewerkconcentratie
BA	balk
BES	beschoeiing
BG	boorgat
BKS	bekisting
BOC	botconcentratie
BPA	beschoeiing, palen
BPL	beschoeiing, planken
BPT	beerput/beerelder
BRL	brandlaag
BU	bustum
BUN	visbun
BV	bouwvoor
CR	crematiegraf
DIG	dierbegraving
DK	drenkkuil
DLT	doorlaat (door een muur)
DP	depressie
DR	drain
EG	erfgreppel
ES	esdek
FU	fuik
GA	gracht
GE	geul
GHE	grafheuvel
GR	greppel
GRK	grafkuil
GT	goot
HA	haard
HAK	haardkuil
HG	huisgreppel
HKC	houtscoolconcentratie
HI	hoefindruk
HO	hout
HU	hutkom
IN	inhumatiegraf
KEL	kelder
KGO	ovale kringgreppel
KGR	ronde kringgreppel
KGV	vierkante kringgreppel
KL	kuil
KS	karrenspoor
LAK	laklaag
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
MI	muurinsteek
MR	muur
MSK	mestkuil
MST	muursteen
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
NVD	dierlijke verstoring
NVP	plantaardige verstoring

OV	oven
PA	houten paal
PAK	paal met paalkuil
PG	paalgat
PGK	paalgat met paalkuil
PK	paalkuil
PL	plank
PLW	plaggenwand
PO	poel
POE	poer
POT	potstal
PS	ploegspoor
PSE	ploegspoor, eergetouw
PSK	ploegspoor, keerploeg
REC	recent
RPA	palenrij
RPG	rij paalgaten
RPK	rij paalkuilen
RPL	rij planken
SG	standgreppel
SI	silo
SL	sloot
SPB	spaarboog
SPG	spitsgracht
SS	spitspoor
ST	steen
STC	steenconcentratie
VL	vlek
VR	vloer
VSC	vuursteenconcentratie
VW	vlechtwerk
WA	waterput
WG	weg
WK	waterkuil
WL	wal
WOO	woonlaag
XXX	onbekend

VLAKVORM

Vorm van het spoor op het horizontale vlak

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
LIN	lineair
ONR	onregelmatig
OVL	ovaal
RHK	rechthoekig
RND	rond
SIK	sikkelvormig
VRK	vierkant

KLEUR

Duiding van de kleur

<u>Code</u>	<u>Referentie</u>
BE	beige
BL	blauw
BR	bruin
GL	geel
GN	groen
GR	grijs
OR	oranje
PA	paars
RO	rood
RZ	roze
WI	wit
ZW	zwart

Daarnaast:

D	donker
L	licht
SCH	schoon
VL	vuil
ZR	zeer

DBRGR = donkerbruingrijs (hoofdkleur is dan grijs)

COUPEVORM

Vorm van de onderkant van het spoor in de coupe

<u>Code</u>	<u>Omschrijving</u>
ONR	onregelmatig
PNT	punt
RND	rond
VLK	vlak
KOM	komvormig
REV	revolvertas
VRK	vierkant
RHK	rechthoekig
NG	niet gecoupeerd

INSLUITSEL

Aard van een insluitel van een vulling

Code	Referentie
AS	as
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BS	baksteen
BW	bouwaardewerk (baksteen, dakpan, tegel)
FE	ijzeroer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtschool
HL	huttenleem
HT	hout
KI	kiezel
LR	leer
MET	metaal
MN	mangaan
NS	natuursteen
OKR	oker
SCH	schelp
SL	slak
VKL	verbrande klei
VST	vuursteen

TEXTUUR

Textuur van een vulling met NEN-classificatie

Code	NEN	Referentie
K	K	klei
ZK	Ks1	zware klei
MK	Ks2	matig zware klei
LK	Ks3	lichte klei
Z-K		zandige klei
ZI		zavel
ZZI	Kz1	zware zavel
MZI	Kz2	matig lichte zavel
LZI	Kz3	lichte zavel
L	L	leem
SL	Lz1	siltige leem
Z-L	Lz3	zandige leem
V	V	veen
V1	Vk3	venige klei
V2	Vk1	kleilig veen
V3	VKM	mineraalarm veen
Z-V	Vz1	zandig veen
Z	Z	zand
FZ	Zs1	fijn zand
MZ	Zs1	middelgrof zand
GZ	Zs1	grof zand
ILZ	Zs2	iets lemig zand
LZ	Zs3	lemig zand
IGHZ	g1	iets grindhoudend zand
MGHZ	g2	matig grindhoudend zand
SGHZ	g3	sterk grindhoudend zand
V-Z	Vz3	venig zand
G	G	grind
FG		fijn grind
GG		grof grind
IZHG	Gz1	iets zandhoudend grind
MZHG	Gz2	matig zandhoudend grind
SZHG	Gz3	sterk zandhoudend grind
ST		steen
HT		hout
H0	h1	humushoudend
H1	h2	matig humeus
H2	h3	humusrijk

INHOUD

Aard van het materiaal van een vondst

Code	Referentie
AW	aardewerk vaatwerk
AWG	gedraaid aardewerk
AWH	handgevormd Aardewerk
BAKSTN	baksteen
DAKPAN	dakpan
AXB	bot (geen schelp)
OMB	bot menselijk
ODB	bot dierlijk
CREM	crematieresten
BOUWMAT	bouwaardewerk (keramisch, geen steen)
COP	coproliet
GLS	glas (geen slak)
HK	houtschool
HT	hout (geen houtskool, geen plantaardige resten)
KER	keramische objecten (weefgewichten e.d.)
ODL	leer
MXX	metaal (geen slak)
MCU	koper/brons
MFE	ijzer
MPB	lood
MIX	gemengd
SXX	natuursteen (geen vuursteen)
PIJP	pijpenkoppen en -stelen
SCH	schelp
SLAK	slakken
TEGEL	tegel
OTE	textiel, touw
HUTTELM	verbrande klei (geen lemen gewichten)
SVU	vuursteen
XXX	overig

MONSTER

Aard van een monster

Code	Referentie
MA	monster algemeen
MAR	monster artropoden
MBOT	monster bot
MC14	monster voor ¹⁴ C-datering
MCH	chemisch monster
MCR	crematiemonster
MD	monster voor dendrochronologisch onderzoek
MDIA	diatomeemonster
MDNA	DNA-monster
MFF	fosfaatmonster
MHK	houtschoolmonster
MHT	houtmonster
MP	pollenmonster
MSC	schelpenmonster
MSL	monster slijpplaat
MZ	zadenmonster voor botanisch onderzoek

VERZAMELWIJZE

Manier waarop een vondst of monster is verzameld.

Code	Referentie
AAC	aanleg coupe (handmatig schaven)
AANV	aanleg vlak of profiel (handmatig)
BIGB	bigbag
COUP	couperen (handmatig)
DETC	detectorvondst
LICH	lichten (vondst met omringende grond integraal verwijderd)
MAA	machinale aanleg
MAF	machinale afwerking (of machinaal couperen)
MSCH	machinaal schaven
PUNT	puntvondst (ingemeten)
SCHA	uitschaven (handmatig)
SPIT	uitspitten (handmatig)
TROF	troffelen